

מתורתו של צדיק אביר יעקב

משנתו של מרן רבי יעקב אביחצירא זי"ע | על דרך הפשט לקט דרושים ומאמרים, בביאור פשט מצוות התורה וענייני עבודת הש"ת שנלקטו מכל ספריו הק'

ראש השנה תשפ"ד

למיתתו, ואם חזר הרשע בתשובה חוזר ונכתב לחיים, וזה יהיה עד שעת המיתה, היא עקר החתימה. והכא נמי, מי שנכתב לו בחייו שנטל חלקו וחלק חברו בגן עדן, אם חזר חברו ונעשה תשובה, יחזר לו חלקו, ולא יזכה הצדיק בחלק הרשע עד שימות הרשע בלי תשובה, אבל אם חזר בתשובה חוזר לו חלקו שנכתב לצדיק:

עד שעת המיתה יכול הרשע לזכות בחלקו בחזרה

וזהו שאמר ואיש כי ימכר בית מושב, דהיינו האיש שהוא רשע ומחמת רשעו נכתב עליו שחלקו שיש לו בגן עדן נטלו חברו הצדיק, ותוי עתה כאלו מכר ממש החלק שיש לו בגן עדן. וזהו כי ימכר בית מושב, הוא החלק שיש לו בגן עדן, שזה הוא הנקרא מושב יישוב העקרי. ומפרש הפסוק באיזה מקום הוא המושב הזה, הוא בעיר חומה, היא גן עדן הנקראת עיר ה', וחומת אש סביב לה. וזה הרשע, על ידי מעשיו הרעים נכתב עליו שמכר חלקו לחברו הצדיק, ואפלו הכי והיתה גאלתו עד תם שנת ממכרו, דהיינו שיש בידו רשות לגאל ולפדות על ידי תשובה עד שעת מותו, ולא תקרא מכירה גמורה רק אם מת בלי תשובה, וזהו עד תם שנת ממכרו, היא שעת המיתה שנת המיתה, עד אותה שעה יש לו רשות לגאל ולפדות על ידי תשובה. והנה, עד תם שנת ראשי תבות 'שעת, ותם אותיות 'מות', לרמוז דעד שעת המיתה יש בידו רשות וכן לפדות ולגאל. וזהו שאמר נמי ימים תהיה גאלתו, פרוש, ימים דהיינו כל ימיו יש לו כח ורשות לגאל ולפדות על ידי תשובה:

אם מת הרשע בלא תשובה זכה הצדיק בחלקו לעולם

אכן, אם לא יגאל עד מלאות לו שנה תמימה, דהיינו שלא שב בתשובה אפלו בשנה אחרונה המשלמת ימיו, ומת בלי תשובה. אז בזה וקם הבית [אשר בעיר], אותו החלק אשר בגן עדן הנקראת עיר ה'. אשר לו חמה, כתיב לא וקרינו לו, לרמוז, לזה הרשע לא יש חומה, שהרי גדרו פריך והרס ויכרו לאחר, ולצדיק יש לו חומה, ועל ידי מעשיו הטובים זכה בו לצמיחת מכירה חלוטה, לקנה אותו לדתתיו, דהיינו זה הצדיק שזכה באותו חלק, קנה אותו לדורי דורות, לא יצא מיידו לעולם. ומה שאמר לא יצא ביבל, דהיינו כשימות זה הרשע ויובל לקברות, לא יצא חלקו מיד הצדיק, יובל כמו 'לקברות יובל' (איוב כא לב), רק, הצדיק זכה בחלק הרשע זכה גמורה לעולם:

(פיתוחי חותם פרשת ברה)

מאחר שאתם מתקנים שפלותיכם אין קפידה בתקון הלב, לזה אמר כי אני ה' אלקיכם היודע מחשבות הלב, וחובה להיות התקון בשניהם, ועל זה אמר דוד המלך עליו השלום (תהלים ט טו) 'יהי לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניה ה' צורי וגאלי':

(פיתוחי חותם פרשת בהעלותך)

תקיעת שופר מעוררת לתשובה

ויתן בפי שיר חדש תהלה לאלקינו יראו רבים וייראו ויבטחו בה' (תהלים מד ט).

כאן בא לרמוז על תקיעת השופר שתוקעים בראש השנה. דתקיעת השופר היא לשבר לבבות בני אדם ולהכניס בהם תודה כדי שיתעוררו לשוב בתשובה, כמו שכתוב (עמוס א ג) 'אם תקע שופר בעיר ועם לא יתירדו, דהשופר מחריד העם לשוב בתשובה.'

וזהו ויתן בפי שיר חדש הוא השופר, בפי שיר עם הפולל גימטריא 'זה השופר' שהוא תהלה לאלקינו. ועל ידי תקיעת השופר יראו רבים וייראו, שתכנס בהם תודה, ויבטחו בה' לשוב בתשובה:

(שערי ארוכה אות ק)

אם חזר הרשע בתשובה חוזר ונכתב לחיים

אפשר לרמוז, במה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (חגיגה טו א), דאם זכה צדיק נוטל חלקו וחלק חברו בגן עדן, ואם נתחייב רשע נוטל חלקו וחלק חברו בגיהנם. והנה זה הענין מתיי האדם, נכתב ונחתם בספר, פלוני נטל חלקו וחלק חברו בגן עדן.

וכמו שפרשו המפרשים, על מאמר (ראש השנה טו) 'שלישה ספרים נפתחים בראש השנה, של צדיקים גמורים נכתבים ונחתמים לאלתר לחיים, ושל רשעים גמורים נכתבים ונחתמים לאלתר [למיתה]. ומקשים, והא קא חזינן כמה צדיקים מתים בתוך שנתן, וכמה רשעים מאריכים שנים רבות. ותרצו המפרשים זה, דהכונה היא על חיים של אותו עולם ועל המיתה של אותו עולם, דאינו נקרא חי, רק מי שזוכה לעולם החיים, ואינו נקרא מת, רק מי שמת ונאבד זכרו מעולם החיים.

והנה פשוט הוא, דאף על פי שנכתב הצדיק לחיים ונכתב הרשע למיתה, אם חס ושלום סרח הצדיק חוזר ונכתב

בתקיעת שופר נשבר כל מקטרג

ועתה ידום ראשי על איבי סביבתי ואזכמה באהלו זבתי תרועה אשירה ואזמרה לה' (תהלים כו ו).

חזר לדבר על החדש הזה שכל המזמור מדבר. הנה ועתה היא תשובה (בר כא ו), כלומר התשובה בחדש הזה היא מקבלת ומרצה מכל שאר ימות השנה, ואין קטרוג המקטרגים יוכל לבטלה, דבזה החדש כל החיצונים נכנעים, ואין להם פה להשיב ולא מצה להרים ראש. וזהו שאמר ועתה, דהיינו התשובה בחדש הזה, בה ידום ראשי על איבי סביבתי שהם החיצונים הסובבים אותי ומקטרגים עלי כל השנה, עכשיו בחדש הזה ידום ראשי בתשובתי עליהם, ולא יהיה בהם כח לקטרוג. זאת ועוד, ואזכמה באהלו זבתי תרועה הוא השופר שאני תוקע בראש השנה, דעל ידי זה מתעוררים ונשברים, ומתקנים בהם 'תרעם בשבט ברזל ככלי יוצר תנפצם' (תהלים ב ט): (שערי ארוכה אות א)

תקיעת שופר בראש השנה דק בפה טהור

וכי תבאו מלחמה בארצכם על הצר אתכם והרעתם בחצוצרות ונזכרתם לפני ה' אלקיכם ונושעתם מאיביכם (במדבר י ט).

בא לרמוז על יום ראש השנה שהוא יום הדין, והשטן מקטרג ומביא עונות בני ישראל לפני ה' למשפט, ואותו היום צריכים לתקע בשופר ממש, צריך שהשפתים התוקעים השופר יהיו מתקנים ונקיים, דאי לא הכי אין כאן תפלה ואין כאן שופר. וזהו שאמר וכי תבאו מלחמה בארצכם, הוא יום ראש השנה שאנו חוגגים כלי מלחמה נגד השטן, וכלי המלחמה הם התפלה ותקיעת השופר (ראש השנה טו): כשיהיו שפותיכם מתקנים כראוי, והרעתם בחצוצרות, דהיינו השפתים שלכם שהם החצוצרות, כיון שהם מתקנים כל מה שתעשה בהם רצוי ומקבל. וזהו שאמר ונזכרתם לפני ה' אלקיכם ונושעתם מאיביכם, הוא השטן המקטרג עליכם:

רק תפילה בפה טהור היא במקום קרבן

וכן נמי ביום שמחתכם ובמועדיכם ובראשי חדשכם, שאתם מתפללים מוסר ומזכירין בו הקרבן, צריכים שיהיו שפותיכם שלמים כדי שיהיו במקום קרבן, כמו שנאמר (הושע א ד) 'ונשלמה פרים שפתינו' (במדבר יח כא), וזהו שאמר והיו לכם לזכרון לפני אלקיכם. ולא תשגו ותאמרו,

חידה שבועית:

מה מבאר רבינו מדוע מלחמה רומזת לראש השנה? (נא לכתוב תשובה קצרה ומתמצתת).

פתרונות יש לשלוח עד יום שלישי הקרוב, כמו כן נא לציין כתובת מדויקת וטלפון

למייל: p0774702681@gmail.com או לפקס 0774702681, יש לציין בראש הדף 'עבוד אביר יעקב'

שם הזוכה בסידור לשחדיית מתיבתא בהוצאת עוז והדר:

פרשת במדבר:

ה' מנחם מנדל מוסקוביץ מבית שמש.

התשובה צריכה להיות מותקן ספרי מרן ה'אביר יעקב' זי"ע (או מותקן עלון זה) בין שולחי התשובות תיערך הגרלה על סידור השלם (ספרד) עם קדמה ייחודית בהוצאת "עוז והדר".

